

Другий модуль об'єднує теми «Стратегія оцінки і вибору методів підтримки прийняття рішень», «Засоби штучного інтелекту в СППР», «СППР на основі сховищ даних та OLAP-технологій», «Групові СППР» та ін. Модульне завдання передбачає виконання лабораторної роботи «Створення OLAP-презентацій із застосуванням інструментального засобу Oracle Express Analyzer». На лабораторній роботі студенти знайомляться з можливостями технології оперативного аналітичного оброблення даних OLAP та отримують досвід побудови інтерфейсного засобу для роботи з багатовимірним сховищем даних.

Завдання для самостійного опрацювання передбачають вивчення орієнтованої на моделі СППР Expert Choice, що являє собою інструмент для підтримки багатоцільового прийняття рішень, оснований на методі аналізу ієрархій, і має потужні можливості структурування проблеми, оцінювання елементів моделі прийняття рішень, групового прийняття рішень, аналізу результатів тощо. Надалі планується впровадити самостійне вивчення СППР студентами за вибором серед запропонованих: СППР Expert Choice, СППР для фінансового планування Visual IFPS/Plus, правило-орієнтованої СППР «ДА-система»; а також дослідження можливостей підтримки прийняття рішень засобами MS Excel або організації групової роботи за допомогою groupware Lotus Notes.

Інструктивні матеріали для роботи із зазначеними системами надаються у навчально-методичному посібнику для самостійного вивчення дисципліни.

Н. В. Ситник, канд. екон. наук,
доцент кафедри інформаційних систем в економіці
М. Т. Краснюк, канд. екон. наук,
ст. викл. кафедри інформаційних систем в економіці

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАЙ **З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ БАЗ** **І СХОВИЩ ДАНИХ»**

Дисципліна «Проектування баз та сховищ даних» вивчається студентами бакалаврського рівня спеціальності «Економічна кібернетика».

Питання проектування баз і сховищ даних є дуже важливими, тому що вони стоять у витоків створення інформаційної системи. Основою сучасних інформаційних систем до недавня вважалися лише бази даних. Стрімкий розвиток інформаційних технологій привів до необхідності створення такого різновиду баз даних, як

сховища даних. Ядром будь-якої сучасної аналітичної інформаційної системи є сховище даних. На сучасному етапі створення інформаційних систем важливо володіти не лише теорією проектування баз і сховищ даних, а і інструментальними засобами, що автоматизують ці процеси. Тому метою поточного контролю знань студентів щодо вивчення даної дисципліни є перевірка як теоретичних знань, так і практичних навичок щодо використання CASE-засобів з автоматизації проектування баз і сховищ даних та сучасних СКБД.

Програма вивчення дисципліни умовно поділяється на дві частини: теоретична та практика.

Поточний контроль знань з теоретичної частини полягає в опитуванні студентів та вирішенні задач з проектування баз і сховищ даних для реальних економічних задач. Як підсумок вивчення теорії за чотирма основними темами курсу проводяться експрес-тести, що охоплюють найважливіші питання теми. Кожен тест складається з десяти питань, на кожне з них дано три відповіді, з яких студент повинен вибрати одну правильну відповідь. Відповіді на тестові питання дуже подібні між собою, тому лише глибокі знання теоретичного матеріалу дозволяють студенту вибрати правильну відповідь. Правильна відповідь на одне питання оцінюється в 0,5 бали, що в підсумку при правильних відповідях на всі питання одного тесту становить 5 балів. Студентам, які набирають менше 3 балів тест не зараховується. За виконання чотирьох тестів студент максимально може отримати 20 балів.

У практичній частині курсу студенти виконують чотири лабораторних роботи, в яких опановують сучасні інструментальні засоби створення та ведення баз і сховищ даних і роботи з ними. Лабораторні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які отримує кожен студент. Лабораторні роботи об'єднані в єдиний цикл, логічно і технологічно пов'язаних між собою робіт з проектування та створення баз і сховищ даних. В першій лабораторній роботі студенти опановують технології автоматизації проектування моделі баз даних з використання CASE-засобу Erwin.

Друга і третя лабораторна робота полягають в тому, що студенти коригують отриману фізичну модель, проводять завантаження її контрольним прикладом з використанням засобів, що забезпечують безпомилковість даного процесу, створюють меню для роботи користувача, формують основні типи запитів до бази даних та аналізують отримані на них відповіді, реалізують не менше трьох звітів.

В четвертій лабораторній роботі студенти опрацьовують технологію автоматизації проектування сховища даних з використання CASE-засобу Erwin та засвоюють методологію вимірного моделювання сховищ даних. Результатом виконання цієї лабораторної роботи буде модель сховища типу «зірка» чи «сніжинка».

Після кожної лабораторної роботи друкується звіт, який захищається на комп'ютері. Кожна захищена лабораторна робота може бути максимально оцінена на 5 балів, що в підсумку становить 20 балів по чотирьох роботах.

Таким чином, за результатами поточного контролю студент може максимально отримати 40 балів: 20 за вивчення теоретичної частини курсу і 20 балів за практичну реалізацію при виконанні лабораторних робіт.

Ю. І. Супрунюк, асистент кафедри
інформаційних систем в економіці

ЕКСПЕРТНО-НАВЧАЛЬНІ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИКІВ НА ОСНОВІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Процес навчання і виховання заснований на теорії поетапного формування розумових дій і умінь (П. Я. Гальперін). В умовах комп'ютеризації учбового процесу і створення рейтингової системи контролю знань ця теорія має першорядне значення.

Комп'ютерні технології навчання дозволяють здійснити розробку експертно-навчальних систем оцінки знань, умінь і навиків, в основу таких експертних систем повинні бути закладені принципи теорії поетапного формування розумових дій і умінь. Серед цих принципів виділяють наступні: перехід до планування учбового процесу відповідно до рівня засвоєння знань; введення в учбовий процес кількісного вимірника ступеня закінченості процесу навчання у вигляді коефіцієнта засвоєння; експертно-навчальна система оцінки знань, умінь, навиків повинна створюватися з урахуванням двох вище названих принципів.

Створення експертно-навчальних, експертних систем за оцінкою якості засвоєння знань і завершеності процесу навчання передбачає, перш за все, урахування основоположних принципів: зміна ролі і функції викладача, перетворення його у спеціаліста, що додає новий обов'язок в його викладацькій діяльності; відмова від потокового методу навчання і переходу до індивідуальної підготовки спеціаліста; перенесення центру тягаря учбового процесу на самостійну роботу студентів; підготовка навчально-методичного комплексу на основі урахування особливостей комп'ю-